

SZCZEKOCINY.

RYNEK PRACY DLA MŁODZIEŻY

Roman Czernecki
1904-1986

Głównym celem projektu „Szczekociny. Rynek pracy otwarty dla młodzieży” było podniesienie i rozwinięcie kompetencji komunikacyjnych Szczekocińskiej młodzieży i określenie ich stanowiska na temat tego, jak wygląda rynek pracy w ich miejscu zamieszkania. W tym celu zorganizowano warsztaty dla młodzieży na temat rynku pracy oraz możliwości rozwojowych w Szczekocinach.

Realizacja projektu swoim zakresem obejmowała również warsztaty z zakresu prawidłowej komunikacji, asertywności i samooceny. Podczas spotkania uczestnicy zyskali wiedzę z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej, skutecznej autoprezentacji i barier komunikacyjnych. W wyniku podjętych działań, Szczekocińska młodzież rozwinęła swoje kompetencje komunikacyjne i społeczne, jednocześnie pozyskując wiedzę na temat tego, jak odnaleźć się na rynku pracy oraz w jaki sposób podjąć pierwsze kroki na ścieżce zawodowej.

AKTYWNOŚĆ ORAZ SYTUACJA ZAWODOWA MŁODYCH LUDZI

Poszukiwanie pierwszej pracy dla młodych osób niezwykle często bywa ogromnym wyzwaniem. Wykształcenie oraz wiedza, które zostają przekazane młodzieży w placówkach oświatowych niejednokrotnie okazują się być niewystarczające do rozpoczęcia dorosłego, samodzielnego życia. Młodzi ludzie coraz częściej emigrują z rodzinnych miast w celu pozyskiwania nowych perspektyw zawodowych i rozwojowych, które jednocześnie zapewnią im komfortową sytuację ekonomiczną i gospodarczą. Współczesna młodzież wykazuje niezwykle predyspozycje do nieustannego rozwoju, poszerzania horyzontów oraz poszukiwania alternatyw zawodowych. Bogaty rynek pracy oraz szeroka gama dostępnych profesji znacząco wpływa na perspektywy zawodowe młodych ludzi, którzy coraz chętniej decydują się na zindywidualizowany tok rozwoju w oparciu o indywidualne potrzeby.

Rozpoczęcie kariery zawodowej młodych osób, bardzo często następuje już w wieku nastoletnim. Podjęcie aktywności zawodowej w tak młodym wieku, nie zawsze związane jest z przemyślanymi, dojrzałymi decyzjami. Znacznie częściej wynikają one z chwilowych potrzeb bądź chęci zagospodarowania czasu wolnego, szczególnie w okresie letnim. Nie ulega wątpliwości, iż taka aktywność nie jest zaspokojeniem potrzeb rozwojowych młodzieży, co więcej niejednokrotnie jest to wyłącznie forma szybkiego zarobku, bez perspektyw na dłuższą współpracę.

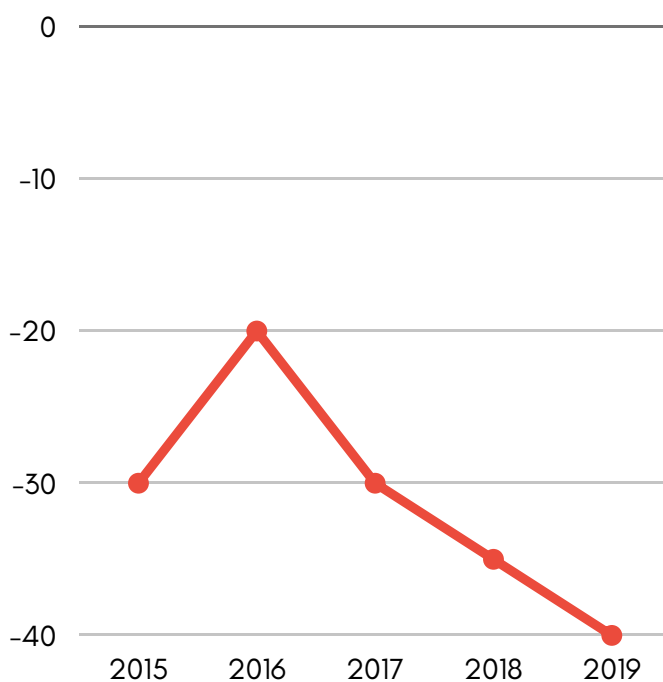
Jeśli chodzi z kolei o sytuację zawodową młodych osób, to powiązana jest ona niewątpliwie z czynnikami takim jak poziom wykształcenia i miejsce zamieszkania. Poziom wykształcenia znacząco wpływa na naszą atrakcyjność na rynku pracy i zwiększa prawdopodobieństwo uzyskania zatrudnienia. Rozwijanie kompetencji i zdobywanie nowego, cennego doświadczenia są zatem kluczowe w zwiększaniu szans na zatrudnienie. Miejsce zamieszkania jest z kolei czynnikiem, który wpływa na zatrudnienie niezależnie od tego, w jakim jesteś wieku. Słabo rozwinięty rynek pracy bądź brak odpowiedniej ilości miejsc zatrudnienia w danej miejscowości, blokuje aktywność zawodową młodych osób niezależnie od pozostałych czynników, uniemożliwiając tym samym podjęcie odpowiedniej ścieżki zawodowej.

ANALIZA SYTUACJI RYNKOWEJ WŚRÓD UCZESTNIKÓW PROJEKTU

CZYM JEST RYNEK PRACY?

Przechodząc zatem do sytuacji rynkowej wśród uczestników projektu, z racji, iż mieszkańców Szczekocin niezwykle martwił fakt zbyt częstej migracji młodych mieszkańców miasta, przeprowadzono warsztaty, które miały na celu pozyskanie informacji o lokalnym rynku pracy, potrzebach młodych ludzi i perspektywach zawodowych w mieście.

Rynek pracy jest rzeczywistym bądź wirtualnym miejscem spotkań między pracodawcą, a pracownikiem. Słabo rozwinięta przestrzeń do podjęcia interakcji, współpracy, analogicznie wpływa na większą stopę procentową bezrobocia w danej miejscowości. Sytuacja rynkowa miast w Polsce zmienia się bardzo dynamicznie, w zależności od wielu, zróżnicowanych czynników.

Wykres 1. Wzrost migracji młodych osób w Szczekocinach

RYNEK PRACY W SZCZEKOCINACH

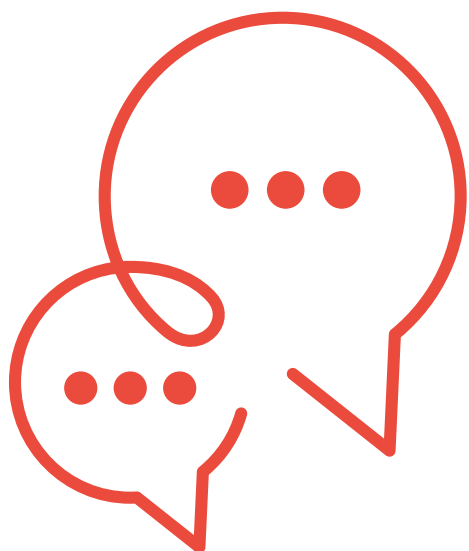
Podczas warsztatów w Szczekocińskiej szkole, młodzież miała możliwość podzielenia się swoimi przemyśleniami, obiekcjami oraz spostrzeżeniami dotyczącymi rynku pracy w ich rodzinnym mieście. Wspólnie przeprowadzono dyskusję dotyczącą szans i zagrożeń, które pojawiają się w związku z próbą zdobycia zatrudnienia w Szczekocinach. Poddano analizie rynek pracy w tej miejscowości, najczęściej pojawiające się wymogi rekrutacyjne, a także określono jakich miejsc brakuje w mieście, a mogłyby przysłużyć się rozwojowi młodych ludzi.

ANALIZA SYTUACJI RYNKOWEJ WŚRÓD UCZESTNIKÓW PROJEKTU

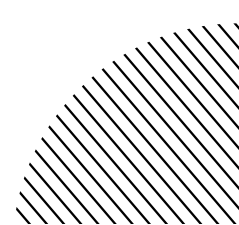
Z pozyskanych informacji wynika, że wśród najczęstszych przyczyn niezadowolenia z perspektyw zawodowych jest przede wszystkim mało zróżnicowany rynek pracy oraz brak odpowiednio prosperującej komunikacji miejskiej, która znacząco utrudnia podróżowanie. Rozwój jednostek jest zatem uwarunkowany od dostępnych możliwości, które jak wynika z przeprowadzonych rozmów, nie są wystarczające i satysfakcjonujące. Dodatkowo uczniowie zaakcentowali, iż w mieście Szczekocin, brakuje im możliwości rozwojowych, potencjalnych miejsc do odbycia praktyk czy stażu. Powyższe czynniki w efekcie końcowym powodują, iż jednostki z niniejszej miejscowości nie pozyskują nowej wiedzy, nie wiedzą w jaki sposób być aktywnym zawodowo, a przez to z czasem stają się również mniej atrakcyjne na rynku pracy. Aktualna sytuacja w mieście Szczekocin, jest niezwykle trudna. Problemy, które pojawiają się na rynku pracy wzbudzają niejednokrotnie frustrację i niechęć jednostek do dalszego rozwoju, co w efekcie może powodować zwiększony stopień bezrobocia, ubóstwa, a w skrajnych przypadkach powodować wykluczenie społeczne.

W drugiej części przeprowadzonych warsztatów zorganizowano panel dyskusyjny, w którym udział wzięli: Ewa Łapaj z firmy Borkomet, Hubert Stempień z zakładu Omega, Karolina Koza z Młodzieżowego Centrum Kariery z Okręgowego Hufca Pracy z Koniecpola, którzy są przedstawicielami rynku pracy. Biorący udział w debacie goście, podzielili się z młodzieżą wskazówkami w jaki sposób odnaleźć się na rynku pracy, jak poradzić sobie w nowej pracy oraz jak efektywnie i skutecznie pracować.

Podsumowując, wejście na rynek pracy jest niezwykle trudnym, życiowym doświadczeniem dla młodych ludzi. Podejmując pierwszą pracę, nastolatkwie najczęściej decydują się na takie aktywności jak: kelnerowanie, wykładanie towaru w sklepach, praca w fastfoodzie czy roznoszenie ulotek. Prace te, nie należą jednak do rozwijających czy też satysfakcjonujących, dlatego też młodzież nie wiąże z nimi większej przyszłości. Znaczna część młodych osób, w obecnych czasach, dąży do samodoskonalenia, pogłębiania swojej wiedzy i predyspozycji. W dużych miastach, młodzież ma o wiele większe możliwości rozwojowe, natomiast wybór aktywności zawodowej w mniejszych miejscowościach bywa mało atrakcyjny.

JAKI JEST ZATEM RYNEK PRACY W SZCZEKOCINACH?

Według Adriana, będącego mieszkańcem Szczekocin, a zarazem uczestnikiem warsztatów: "nie jest dobrze, a źle jest bardzo". Z dalszych rozmów wynika, że w mieście można znaleźć wiele miejsc zatrudnienia dla osób niepełnoletnich, które będą odpowiednie na początku ścieżki zawodowej, a w tym: praca w restauracji, na stacji paliw, w piekarni czy w sklepie. Podczas warsztatów udało nam się dowiedzieć, że rynek pracy jest znacznie ograniczony, a jego oferta zatrudnienia mocno okrojona, skupiająca się głównie na pracach fizycznych bądź takich, które nie wymagają wyższego, wyspecjalizowanego wykształcenia. Oferty te, okazują się jednak niewystarczające i niespełniające oczekiwań młodych, ambitnych ludzi, którzy pragną się rozwijać. W obecnych czasach, dla potencjalnego pracownika niezwykle ważna jest niezależność w pracy, możliwość pracy zdalnej, a także elastyczne godziny pracy.

Młodzież, która kończy szkołę podstawową staje przed pierwszym, poważnym wyborem. Jest to moment, w którym decyduje, w jakim kierunku chce się rozwijać, poznaje swoje predyspozycje i oczekiwania. Ograniczona liczba szkół oraz niewielka oferta, którą reprezentują szkoły w Szczekocinach, znacząco obniżają satysfakcję młodzieży z podejmowanych wyborów. Co więcej, młodzi ludzie często wybierają w takiej sytuacji losową placówkę, która niekoniecznie spełnia ich oczekiwania i pomysły na rozwój bądź też decydują się na edukację w ościennych miastach, rezygnując tym samym z rodzinnej miejscowości.

Zakończenie szkoły średniej jest kolejnym etapem, który daje młodym ludziom wiele możliwości. Aż 92% maturzystów deklaruje chęć podjęcia studiów po uzyskaniu dyplomu dojrzałości, co finalnie skutkuje opuszczeniem rodzinnego miasta. Z kolei Absolwenci technikum znacznie częściej decydują się na pozostanie w rodzinnej miejscowości, podejmując pracę w zawodzie, do którego szkolili się podczas swojej edukacji szkolnej. Podobnie jest w przypadku osób, które skończyły szkołę branżową.

RYNEK PRACY W SZCZEKOCINACH

Podczas warsztatów, uczestnicy poinformowali nas, że z miasta wycofał się jeden przewoźnik, więc na ten moment stabilne, regularnie kursujące połączenie jest wyłącznie na trasie Szczekociny – Zawiercie, które jak wynika z przeprowadzonych rozmów jest niewystarczające. Obecna sytuacja znacząco pogorszyła warunki transportowe i możliwości dojazdowe mieszkańców miasta. Mieszkańcom o wiele trudniej dojechać do szkoły, pracy, czy też podjąć jakąkolwiek, dodatkową aktywność. Możliwości rozwojowe są jeszcze bardziej utrudnione, głównie ze względu na uzależnienie od transportu prywatnego.

Niezaprzeczalnie znaczna część młodzieży podejmuje studia wyższe, opuszczając tym samym rodzinne miejscowości. Poszukiwanie nowych perspektyw zawodowych i rozwojowych jest wyłącznie kwestią indywidualną, natomiast z pewnością warto tworzyć nowe miejsca pracy, które pozwolą młodzieży realizować się na wielu płaszczyznach i podnosić kompetencje. W takim wypadku, nie byłoby konieczności rozwijania kariery zawodowej poza rodzinnym miastem.

W celu uzyskania informacji o świadomości i wiedzy młodzieży dotyczącej potencjalnych miejsc, gdzie mogliby podjąć pracę, podczas warsztatów, młodzież została poproszona o zaznaczenie na otrzymanych mapach, miejsca pracy, które są im powszechnie znane, oferujące tym samym potencjalne zatrudnienie, perspektywę zawodową. Podczas ćwiczenia, młodzież wykazała się znajomością miejsc pracy wyłącznie w Szczekocinach i Zawierciu.

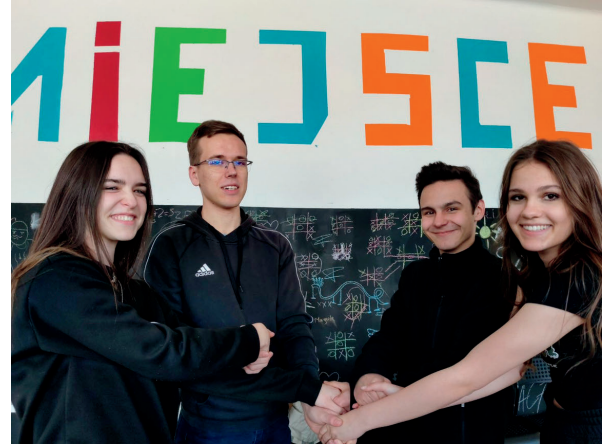
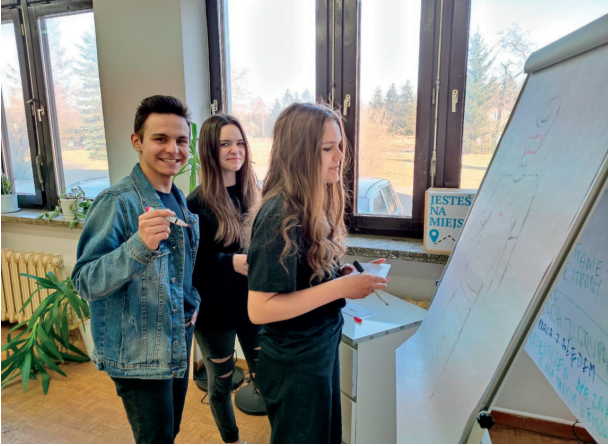
W poniższej tabeli przedstawiono propozycje uczestników projektu:

Szczekociny	Zawiercie
Przychodnia	Aluta (huta)
Urząd gminy	CMC Poland
Biedronka	Konsorcjum Stali SA
Orlen	Stacja paliw
Fryzjer	Pizzeria
Piekarnia	Sklep budowlany
Mechanik	Fast food

Dodatkowo, uczestnicy projektu zaznaczyli, że w okolicy można również podjąć pracę jako farmaceuta, optyk, specjalista ds. BHP lub pracownicy banku, pod warunkiem, że posiada się wyższe wykształcenie.

Odnosząc się z kolei do przedstawionych danych w powyższej tabeli, rzeczywiście znaczna część aktywności zawodowych, nie jest specjalnie wymagająca i rozwijająca. Większa część dostępnych ofert pracy nie spełnia oczekiwań i ambicji nastolatków. Młodzież, obserwując możliwości, jakie oferują obecne czasy, chętniej zwiąże swoją przyszłość ze światem nowych technologii czy też mediów społecznościowych, których wachlarz możliwości jest intensywnie rozwinięty. Ponadto młodzi ludzie poszukują zadań, miejsc pracy, które w ich ocenie będą urozmaiceniem codziennego życia, czymś fascynującym, a jednocześnie intensywnie rozwijającym i przynoszącym korzyści finansowe. Kreatywność, ambicja i wysokie oczekiwania to tylko niektóre z atutów, którymi dysponują młodzi ludzie. Dzięki ofertom szkoleń, kursów czy też staży, młodzież staje się coraz bardziej atrakcyjna na rynku pracy, a jednocześnie wzrastają ich wymagania względem pracodawców i bywają mocno skonkretyzowane.

WNIOSKI

Podsumowując, rynek pracy w Szczekocinach nie spełnia oczekiwań młodzieży. Uboga oferta oraz niewielka ilość miejsc, w których można podjąć pracę negatywnie wpływają na rozwój jednostki. Młodzież chętniej podejmie edukację oraz aktywność zawodową w miejscach, których możliwości rozwojowe są znacznie większe, pozwalające na realizację indywidualnych celów. Jedynym aspektem, który może wpłynąć na pozostanie młodzieży w lokalnej miejscowości, jest rodzina i przywiązanie. Jak się okazuje, sentymentalna więź z miastem oraz stosunki interpersonalne, mogą znacząco wpłynąć na decyzję młodych ludzi, natomiast nie zmienią faktu, że Szczekociny nie posiadają atrakcyjnej, rozwijającej oferty dla młodych mieszkańców miasta.

BEZROBOCIE

Jak podaje GUS, w 2021 roku największy wskaźnik procentowy (aż 14%) bezrobocia ze względu na wiek zaobserwowano wśród osób młodych w wieku od 15 do 24 lat, co więcej stopień wykształcenia znacząco warunkował wzrost bądź spadek stopy procentowej bezrobocia.

Przyjrzyjmy się zatem procentowemu zestawieniu poziomemu bezrobocia w latach 2017–2021:

Procentowy poziom bezrobocia			
lata/region	PUP Zawiercie	Śląsk	kraj
2017	10,19	5,825	7,275
2018	8,3(6)	4,(6)	6,075
2019	6,(6)	3,9(6)	5,4(3)
2020	6,7(6)	4,49	5,91(6)
2021	7,1	5,15	6,5

Dodatkowo, czynnikiem, który niekorzystnie wpłynął na dynamikę rynku pracy była pandemia COVID, która finalnie przyczyniła się do upadku wielu miejsc pracy, masowych zwolnień, a także obniżenia pensji pracowników. Działalność gospodarcza i dynamika rozwoju większości miejsc pracy została znacznie spowolniona. Czasowe ograniczenia i restrykcje, które wprowadzano z uwagi na pandemię, nie sprzyjały aktywnościom zawodowym młodych ludzi, co więcej niejednokrotnie powodowały bezrobocie wśród młodzieży.

Z przedstawionej obok tabeli wynika, że poziom bezrobocia spadł w 2019 roku i utrzymywał się na poziomie minimalnie wyższym niż w Polsce. Wskaźnik wzrósł w 2021 z powodu pandemii.

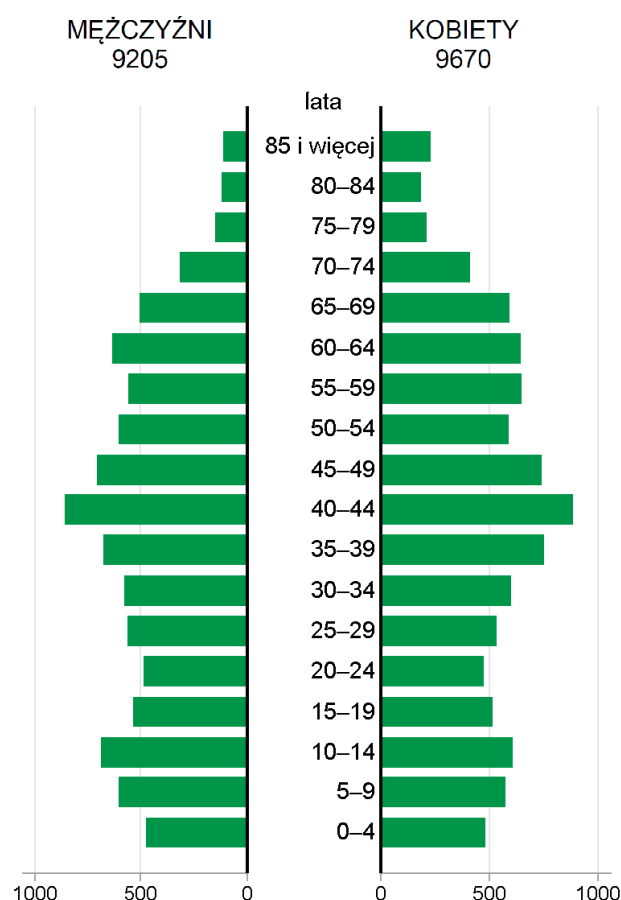
BEZROBOCIE W SZCZEKOCINACH

Jeśli chodzi z kolei o bezrobocie w Szczekocinach to jest ono uzależnione od osób aktualnie zamieszkujących w mieście. Na przestrzeni lat odnotowano niż demograficzny, a także zaobserwowano starzejące się społeczeństwo. Większość ambitnych, młodych ludzi po zakończeniu edukacji w liceum opuszcza miasto w celach rozwojowych i zawodowych. Na ten moment wskaźnik bezrobocia w Szczekocinach jest raczej niski.

PIERWSZE DOŚWIADCZENIA NA RYNKU PRACY, A BEZROBOCIE

Pierwsze doświadczenia na rynku pracy z pewnością odgrywają kluczową rolę w poszukiwaniu dalszej ścieżki zawodowej. Początkowe lata aktywności zawodowej bardzo często związane są z intensywnym rozwojem, poznawaniem własnych predyspozycji, kształtowaniem tożsamości i budową poczucia własnej wartości. Silne emocje, które odczuwamy w związku z podjęciem pierwszej pracy są nieodłącznym elementem każdej zmiany. Jeśli dochodzi do sytuacji, w której w początkowych latach naszej aktywności zawodowej doświadczamy bezrobocia, może to mieć długotrwałe efekty i negatywnie wpływać na dalszą karierę. Zjawisko to nazywamy „scaring effect”, czyli dosłownie „efekt blizny”. W takiej sytuacji młodzi, bezrobotni w następnych kilkunastu latach bardzo często są mniej produktywni, mniej zarabiają, a poszukiwanie nowej pracy często sprawia im wiele trudności.

Ludność według płci i grup wieku w 2018 r.

Na wykresie widzimy powoli kształtującą się strukturę społeczeństwa starzejącego się. Najwięcej jest osób w wieku 60 - 70 lat. Następną grupą co do wielkości są osoby w wieku 25 - 50, jest to wiek produkcyjny, czyli wiek w którym jednostki posiadają zdolność do pracy. Podczas analizy powyższego wykresu, zaobserwowano również znaczny spadek ilości dzieci i młodzieży, których jest o połowę mniej niż aktualnych osób w wieku produkcyjnym. Emigracja młodzieży oznacza, że bardzo trudno będzie zagospodarować wszystkie miejsca pracy, tak, aby gospodarka i państwo, w efekcie końcowym dobrze prosperowały.

MIGRACJA W SZCZEKOCINACH

Wśród mieszkańców małych miejscowości, bardzo często można zaobserwować migrację młodych ludzi do większych miast, których oferta edukacyjna znacznie wykracza poza granice ofert szkół i przedsiębiorstw z rodzinnych miejscowości. Coraz więcej młodych ludzi, decyduje się na zindywidualizowany rozwój, poszukując tym samym różnych, nowych możliwości. Taka kolej rzeczy, powoduje niestety spadek liczby młodych mieszkańców w małych miejscowościach na rzecz dużych aglomeracji. Na potrzeby dalszej analizy, uwagę zogniskowano wokół miejscowości Szczekociny.

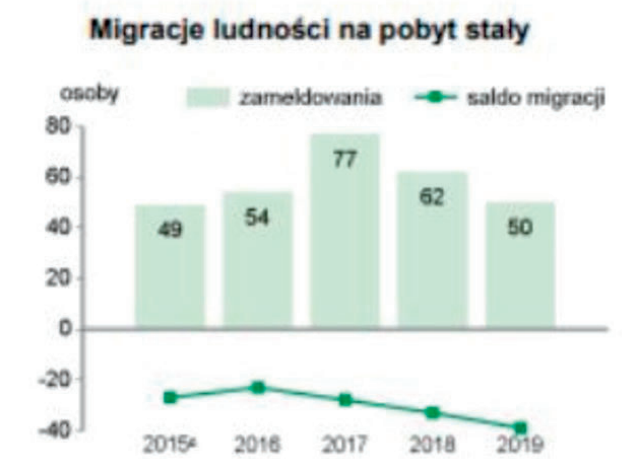
Wśród młodych mieszkańców Szczekocin, zaobserwowano tendencję do emigracji. W związku z powyższym, podczas przeprowadzonych warsztatów dowiedzieliśmy się, jakie są główne czynniki powodujące emigrację.

Głównymi czynnikami powodującym, że młodzież emigruje są nie tylko słabe perspektywy zawodowe, rozwojowe, ale także słabo rozwinięta strefa rekreacyjna i wypoczynkowa w mieście. W zasadzie młodzież nie ma zapewnionych prawidłowych warunków rozwojowych nie tylko na płaszczyźnie zawodowej, edukacyjnej, ale też na wielu innych.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący migracje ludności z gminy Szczekociny:

Jak wynika z wykresu obok, saldo migracji z gminy Szczekociny powoli spada. Warto w tym miejscu zastanowić się, co jest powodem nagłego spadku? Czyżby gmina w 2017 zauważyła rosnącą tendencję migracji mieszkańców i postanowiła wprowadzić zmiany? Taki scenariusz jest bardzo prawdopodobny. Obserwując powyższą tendencję spadkową, z pewnością warto przeanalizować czynniki, które wpłynęły na taki rozwój sytuacji, dzięki czemu wskaźnik migracji może jeszcze znacząco spaść. Zwiększenie perspektyw zawodowych i rozwojowych w mieście, z pewnością może przyczynić się do kolejnych sukcesów.

PROPOZYCJE ZMIAN

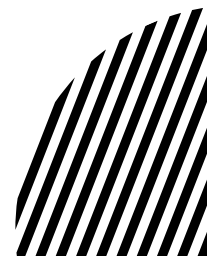
Podczas przeprowadzonych warsztatów, kluczowa dla członków projektu była analiza potrzeb i obiekcji Szczekocińskiej młodzieży. Spotkanie okazało się niezwykle owocne, gdyż młodzież podzieliła się nie tylko swoimi przemyśleniami, odczuciami, ale także zaproponowała zmiany, które z pewnością przyczyniłyby się do lepszego funkcjonowania miasta, z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i relaksacyjnych mieszkańców.

PROPOZYCJE ZMIAN

Pierwszą oraz nadrzędną propozycją zmiany, jaką podzielili się uczestnicy warsztatów było zwiększenie możliwości rozwojowych w mieście. Z rozmów wynika, że brakuje wielu miejsc pracy i szkół, które oferowałyby atrakcyjne i rozwojowe kierunki. Co więcej, młodzież deklaruwała, że posiada trudności w poszukiwaniu alternatyw zawodowych, tworzenia CV czy też nabywania kompetencji praktycznych, które są niezbędne do samodzielnego funkcjonowania. Dorosłe życie, pełna odpowiedzialność za podejmowane decyzje, rozliczenia, ubezpieczenia czy też inne zobowiązania będące częścią samodzielnego, dorosłego życia bardzo często powodują strach i z początkiem bywają przytłaczające. Młodzież nie jest odpowiednio przygotowana do samodzielnego funkcjonowania, dlatego też wiedza z tego zakresu od nauczycieli mogłaby stanowić wskaźnik i znaczną pomoc. Uzupełnienie oferty edukacyjnej w dodatkowe zajęcia dla chętniej młodzieży z zakresu przygotowania do życia, mogłoby w tym wypadku okazać się niezwykle owocne i pomocne. Dodatkowo młodzież miałaby szansę zyskać wiedzę, która z pewnością ułatwiłaby młodzieży aktywne działanie na rynku pracy.

W mieście Szczekociny oprócz miejsc edukacyjnych, dydaktycznych, które pozwoliłyby podnosić kompetencje młodych ludzi, brakuje również miejsc, które można odwiedzić w celu zagospodarowania czasu wolnego. Dla młodych ludzi niezwykle ważna jest integracja z rówieśnikami i dobra zabawa. Z uzyskanych informacji wynika, że mieszkańcom brakuje takich atrakcji jak kino, kawiarnia, klub czy też restauracja, w których mogliby spędzić wspólnie czas bądź skorzystać z różnych aktywności (np. Kręgle, wrotki itd). Inwestycja w rozbudowę strefy rekreacyjnej i wypoczynkowej oprócz oczywistych korzyści wypoczynkowych, z pewnością poszerzyłaby wachlarz możliwości zawodowych jakie oferuje Szczekocin.

PROPOZYCJE ZMIAN

Dodatkowo znacznie ograniczona komunikacja powoduje, że przemieszczanie się jest niezwykle trudne. Rezygnacja jednego z przewoźników, znacząco pogorszyła jakość usług komunikacyjnych w mieście. Możliwości osób, które nie posiadają prawa jazdy i samochodu ograniczają się wyłącznie do aktywności w obrębie ich miejsca zamieszkania, co z pewnością nie jest pożądanym i satysfakcjonującym rozwiązaniem.

W ocenie młodzieży ze Szczekocin, bardzo dobrym pomysłem byłoby otwarcie w mieście szkoły językowej. W obecnych czasach znajomość języka obcego jest niezwykle przydatną umiejętnością nie tylko w sprawach zawodowych, ale także w budowaniu relacji interpersonalnych. Taka alternatywa z pewnością podniosłaby kompetencje młodych ludzi i zaangażowała w dodatkowe działania.

Co więcej ofertę edukacyjną warto poszerzyć również o miejsca, w których młodzi ludzie mieliby możliwość szlifowania swoich talentów oraz rozwijania pasji (np. szkoła tańca, sztuki walki itd). Dzięki temu, młodzież miałaby większe możliwości rozwojowe, co mogłoby przyczynić się do spadku migracji. Dodatkowo powstałyby nowe miejsca pracy, które wpłynęłyby z kolei na zmniejszenia stopy procentowej bezrobocia.

Młodzież ze szkół podstawowych oraz średnich nie jest odpowiednio przygotowana do podjęcia decyzji o swojej przyszłości, gdyż brakuje im prawidłowego ukierunkowania i znajomości możliwości jakie posiadają. W takim wypadku niezwykle owocne może okazać się spotkanie z doradcą zawodowym, który pozna ich potrzeby, oczekiwania i spróbuje ukierunkować tę osobę, uwzględniając jej predyspozycje i pasje. Wsparcie osoby dorosłej, wykwalifikowanej w tym wypadku może pozytywnie wpłynąć na podejmowane decyzje przez młode osoby.

Podsumowując, młodzież z Szczekocin posiada wiele pomysłów na urozmaicenie gospodarki, rekreacji i oferty edukacyjnej w mieście. Jak się okazuje, problemem nie jest wyłącznie słaba komunikacja miejska czy też okrojona oferta edukacyjna szkół. W mieście brakuje stref rekreacyjnych, wypoczynkowych, edukacyjnych, a mieszkańcy nie mają większego wyboru co do wyboru profesji, głównie ze względu na słabo rozwinięty rynek pracy i niewielką ilość zakładów.

Miasto nie posiada również dodatkowych działalności, które kształciłyby jednostki w konkretnym kierunku (np. Szkoły tańca, językowe, sztuk walki itd). Perspektywy zawodowe i rozwojowe w mieście, nie są na wystarczającym poziomie. Dodatkowo młodzież nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu aktywności zawodowej, rynku pracy czy też tworzenia CV. Ograniczona komunikacja miejska znacząco utrudnia przemieszczanie się jednostek, blokując tym samym jej możliwości rozwojowe. Z relacji mieszkańców wynika, że jedynym stałym kursującym autobusem jest ten na trasie Szczekociny – Zawiercie.

OCZEKIWANIA MŁODZIEŻY OD RYNKU PRACY

Oczekiwania młodych ludzi względem pracy znacznie różnią się od oczekiwań byłych pokoleń. Największym zainteresowaniem cieszą się profesje związane z najnowszą technologią, w której oferującą dużą niezależność oraz znaczne możliwości rozwoju. Młodzi ludzie chętniej przyjmują zlecenia krótkoterminowe i próbują swoich sił jako freelancerzy. Zdobycie pracy tego typu w naszych czasach jest wyjątkowo łatwe, wiele kompetencji potrzebnych właśnie na rynku digitalowym, można zdobyć zdalnie i samodzielnie. Tego typu zajęcie zapewnia młodzieży poczucie samodzielności i sprawności w realizowaniu płatnych zleceń.

Młodsze pokolenie odznacza się również kompetencjami przyszłości. Mowa tutaj o umiejętnościach technicznych oraz nastawieniu do pracy. Młodzi ludzie cechują się gotowości do eksperymentowania, kreatywności i oryginalności. Nie zamykają się wyłącznie na to, co jest im znane. Chętnie próbują nowych rzeczy i nieustannie poszukują dodatkowych możliwości. Dla młodych ludzi nie ma rzeczy niemożliwych. Nieustannie rozwijają swoje kompetencje, próbując zdobyć jak najwięcej cennego doświadczenia.

OCZEKIWANIA MŁODZIEŻY OD RYNKU PRACY

Znacznym ograniczeniem dla młodzieży (i nie tylko), okazała się być pandemia COVID, która negatywnie wpłynęła na aktywność zawodową młodych ludzi. Po pandemii, zajęcia niegdyś cieszące się popularnością takie jak gastronomia, obsługa klienta w galeriach handlowych, branża rozrywkowa czy prace sezonowe straciły na i zainteresowaniu. Sytuacja epidemiologiczna dynamicznie się zmieniała, jednocześnie nie zapewniając stałości dochodu i zatrudnienia. W związku z powyższym, większość młodych ludzi, zrezygnowała z tego typu aktywności zawodowej, skupiając się na bardziej owocnych perspektywach. Odnosząc się jednak do rozwiązań, które wdrożyły firmy w czasie pandemii, są one niezwykle ważne dla młodych ludzi. Według badania "Młodzi Polacy na rynku pracy 2020", realizowanego wspólnie przez PwC, Well.hr i Absolvent Consulting dostęp do pracy zdalnej to obowiązkowy benefit dla 33,7% badanych. Z drugiej strony, 56% młodych chce pracować z biura. Hybrydowy model pracy to rozwiązanie, które pomoże pogodzić preferencje i potrzeby obu grup. Elastyczne godziny pracy i możliwość pracy zdalnej są wręcz obowiązkowymi elementami w pracy dla - odpowiednio - 38,7% i 33,7% badanych. Prawie 1/5 młodych Polaków (18,4%) deklaruje, że pandemia sprawiła, że ich szanse na rynku pracy są większe.

Według młodych Polaków, ważnymi kompetencjami przyszłości są: szybka adaptacja do zmian, otwartość, łączenie różnych umiejętności oraz szybkie uczenie się. Statystyki potwierdzają, iż polska młodzież postrzega siebie jako spełniającą te kompetencje. 23,3% ocenia, że szybkie uczenie się nowych rzeczy jest ich mocną stroną, 17,5% uważa, że potrafi łączyć różne umiejętności, a 12,4% podaje, że otwartość na zmiany i szybka adaptacja do nowych warunków to ich zalety.

MOCNE I SŁABE STRONY OFERTY EDUKACYJNEJ WEDŁUG NASTOLATKÓW

Eksperti w Komisji Europejskiej zgadzają się co do tego, że Polska jest jednym z państw członkowskich osiągającym najlepsze wyniki w dziedzinie osiągania umiejętności podstawowych, ale boryka się z problemami dotyczącymi nauczania umiejętności ogólnych. Niektórzy podzielają opinie, iż w polskim systemie edukacji szkoła została zaprogramowana jako struktura, która formatuje uczniów. Ważne są oceny, dyplom potwierdzający ukończenie określonego etapu edukacji, a nie umiejętności i kompetencje. Jak powszechnie wiadomo, osiągnięte wykształcenie nie zawsze jest wyznacznikiem umiejętności danej jednostki bądź jej predyspozycji.

MOCNE I SŁABE STRONY OFERTY EDUKACYJNEJ WEDŁUG NASTOLATKÓW

Innym poważnym problemem jest wychowanie i poszukiwanie metod, jak uczyć, by nie tłamsić zainteresowań uczniów, by młodzież umiała pracować zespołowo i mogła robić to, czym rzeczywiście się pasjonuje. Ukierunkowanie młodzieży i jej wsparcie w podjętych działaniach, może pozytywnie wpłynąć na poczucie własnej wartości jednostki oraz rozwijanie jej predyspozycji. Jednak nasz system edukacji nie ma samych wad. Wielkim sukcesem i naszym dobrem narodowym jest duża liczba młodzieży kształcącej się na wszystkich etapach scholaryzacji, od podstawówki poprzez gimnazja i licea, szkoły pomaturalne po uczelnie, gdzie studiuje 60% populacji. Polskie szkoły, mimo krytycznych osądów prezentują wysoki poziom nauczania, czego dowodem są spektakularne sukcesy uczniów na międzynarodowych konkursach i olimpiadach.

Do mocnych stron polskiego systemu edukacji można zaliczyć nacisk na uczniów do pracy w grupie, naukę budowy relacji między młodzieżą i przełamywania barier. Polskie szkolnictwo umożliwia dzieciom rozwijanie kreatywności oraz umiejętności porozumiewania się w językach obcych, oraz daje możliwość dalszego kształcenia.

Według nastolatków, słabymi stronami systemu edukacyjnego jest brak przygotowania do samodzielnego, dorosłego życia. W szkole nie uczy się umiejętności księgowych, planowania i organizacji. Uczniowie nie są przygotowywani do rozmów kwalifikacyjnych, ani do radzenia sobie z sytuacjami stresującymi. Nauczyciele nie wystarczająco motywują uczniów do lepszej nauki, narzucają konkretny sposób myślenia, co nie sprzyja rozwojowi jednostki i kształtowaniu jej postaw.

Reasumując, mimo ewidentnych korzyści, płynących z systemu edukacji jakie stosuje polskie szkolnictwo, w strukturze pojawiają się komponenty, które nie sprzyjają rozwojowi jednostki. Co więcej w systemie można zaobserwować braki, które utrudniają jednostce wdrożenie się w dorosłe życie. Jednym z najbardziej rażących braków w systemie jest brak wiedzy, o tym w jaki sposób przygotować się do samodzielnego, dorosłego życia. Mimo to, uczniowie polskich szkół, bardzo dobrze radzą sobie pracując w grupie, z łatwością się w niej odnajdując. Dodatkowo młodzież wykazuje silne predyspozycje do próbowania nowych rzeczy i budowania relacji z innymi ludźmi. Gdyby zatem uzupełnić system edukacyjny o aspekty z praktycznego funkcjonowania jednostki w codziennym życiu, młodzież byłaby odpowiednio przygotowana do samodzielnego życia.

PODSUMOWANIE

Podsumowując, Szczekociny posiadają słabo rozwinięty rynek, na którym oferty pracy nie są zbyt atrakcyjne i rozwijające dla młodych ludzi. Jako osoba niepełnoletnia, można podjąć pracę w wielu miejscach, natomiast jako stałe źródło dochodu nie jest to wystarczające oraz satysfakcjonujące. Aby zdobyć wyższe wykształcenie, młodzież zmuszona jest do wyjazdu z miasta, w poszukiwaniu nowych perspektyw i doświadczeń. Zawodowa aktywność ogranicza się wyłącznie do prac fizycznych bądź takich, które nie wymagają specjalnych kwalifikacji i wykształcenia. Szczekociny jako miasto nie oferują również zbyt wielu miejsc, w których młodzież mogłaby rozwijać swoje pasje, kompetencje czy też spędzić wolny czas z przyjaciółmi. Ze względu na ograniczone połączenia komunikacyjne, podróże i rozwój mieszkańców jest uwarunkowany od tych czynników, szczególnie kiedy nie posiadają prawa jazdy i samochodu. Młodzi mieszkańcy Szczekocin w trakcie warsztatów wykazali się dużą znajomością swoich potrzeb i tego, co potencjalnie można zmienić, aby było lepiej, natomiast nie do końca są zorientowani w ofertach i możliwościach jakie na ten moment oferuje miasto. Spotkanie okazało się zatem niezwykle owocne, a udział zaproszonych przedstawicieli z rynku pracy pomógł uzyskać młodzieży najważniejsze informacje o perspektywach zawodowych w mieście.

Opracowano przez Klaster Innowacji Społecznych
www.klaster.org.pl